

Från: [Nilsson Emma EMM](#) för [Kultur](#)
Till: [Diariet](#)
Ärende: VB: Yttrande, regional kulturplan.
Datum: den 2 april 2024 11:36:34
Bilagor: [Remissvar_KCSYD\(2024-04-02\).pdf](#)

För hantering.

Emma Nilsson

Kundinformatör
Support 2, Regionservice

Region Skåne

Postadress: Medicon Village, byggnad 201, 223 81, Lund
Besöksadress: Tunavägen 22, byggnad 203, Lund
tfn: +46 (0) 724 624 233

emma.emm.nilsson@skane.se

Skane.se

Region Skåne ansvarar för vården i Skåne och har dessutom ett ansvar för utvecklingen av näringsliv, kommunikationer, kultur och samarbete med andra regioner i och utanför Sverige. Region Skånes högsta beslutande organ är regionfullmäktige, som väljs direkt av invånarna i Skåne.

Från: Linda Wallin <lindawallin2@gmail.com>

Skickat: den 2 april 2024 09:49

Till: Kultur <Kultur@skane.se>

Kopia: Jamila Drott <contact@jamiladrott.com>; Sophia Persson
<sophiapersdotter@gmail.com>

Ämne: Yttrande, regional kulturplan.

Hej!

Bifogar yttrande från Konstnärscentrum Syd, gällande regional kulturplan för Skåne 2025-2028.

Med Vänliga Hälsningar

Linda Wallin

Konstnärscentrum Syd

2024-04-02

Remissvar gällande **Regional kulturplan för Skåne 2025–2028** från Konstnärscentrum Syd

Konstnärscentrum Syd uttalar sig som representanter för yrkesverksamma konstnärer i södra Sverige. Konstnärscentrum Syd verkar i Skåne genom att bland annat skapa arbetstillfällen för konstnärer inom offentlig konstnärlig gestaltning (offentlig konst). Konstnärscentrum Syd representerar även yrkesgruppen konstkonsulter, som är verksamma i Skåne med att bland annat initiera, projektleda och/eller konsultera vid nya, offentliga gestaltungsuppdrag.

Sammanfattning

Konstnärscentrum Syd önskar att Regional kulturplan för Skåne 2025–2028 tydligare formulerar sig kring hur de professionella kulturutövarna ska stärkas i sitt yrkesutövande. Formuleringarna kring konstens och de professionella kulturutövarnas roll och integritet behöver förtydligas. Konstnärscentrum Syd önskar tydligare satsningar för att på lång sikt främja en ökad sysselsättningsgrad samt en hållbar arbetsmiljö för konstnärer i regionen, vilket vi tror ger rätt förutsättningar för ett högkvalitativt och långsiktigt kulturutbud för konst- och kulturpubliken i Skåne.

Ett problem inom bildkonsten idag är dess avsaknad av hållbar finansiering. Detta orsakar stora problem på konstnärernas arbetsmarknad, då uppdragen är för få och arvodena för låga. Detta är ett perspektiv som Regional kulturplan för Skåne 2025–2028 missar.

För att stärka samverkan mellan konst och angränsande fält föreslår Konstnärscentrum Syd även kunskaps- och fortbildningsåtgärder för att stärka kunskapen gällande konstnärligt arbete samt arbetsvillkor i regionen, särskilt inom offentlig konst och gestaltad livsmiljö.

Övergripande kommentarer

Konstnärscentrum Syd reagerar på att kulturplanen vid flera tillfällen använder formuleringar som likställer konsten med socialt arbete. Risken med formuleringar där kulturen eller konsten får rollen som ett socialt "kitt" i samhället (Regional kulturplan för Skåne 2025–2028, remissversion, s. 5), eller som bärare av annan samhällsnytta som exempelvis integration eller minskad segregation, är att konsten instrumentaliserar och att dess "egenvärde" (s. 4) kompromissas eller inskränks. Konstnärscentrum Syd anser att samhällets demokratiska underskott inte är ett problem som kulturen bör förväntas lösa. Principen om armlängds avstånd är viktig även när det gäller att freda konsten från samhällsnyttiga krav.

Konstnärscentrum Syd vill anmärka på att Region Skåne inte nämner de professionella kulturutövarna i sina kulturpolitiska mål (s. 6), samt att både de kulturpolitiska målen och kulturplanen i hög grad beskriver konsten utifrån ett besökar-, betraktar och/eller brukar-perspektiv. Som en medlemsorganisation för yrkesverksamma konstnärer önskar Konstnärscentrum Syd att kulturplanen i högre grad lyfter de professionellt utövande konstnärerna och kulturskaparna i Skåne (det är till exempel anmärkningsvärt att kulturskaparna nämns för första gången i dokumentet på sida 8).

Konstnärscentrum Syd ställer sig positiva till att Region Skåne strävar efter en ökad samverkan mellan konst-, kultur- och angränsande fält – men vill lyfta att en erfarenhet som många konstnärer delar är att konsten ofta får en svag roll i sektorsöverskridande samarbeten. Konstnärer vittnar även om att låga kunskapsnivåer om konst och låg tillit till konstnärligt arbete försvårar möjligheterna för att förbättra konstens villkor i samverkanssituationer. Med mål om ökad samverkan efterfrågar Konstnärscentrum Syd ett aktivt arbete för sektorsöverskridande fortbildningstillfällen och kunskapsinsatser.

Konstnärscentrum Syd saknar en tydlig formulering om hur Region Skåne 2025–2028 ska arbeta med att skapa uppdrag och arbetsmöjligheter för konstnärer. Konstnärscentrum Syd vill poängtera att principen om 1% i de flesta fall inte implementeras i Region Skåne. Den konstnärliga kunskapsnivå hos flera kommuner i Skåne bedömer Konstnärscentrum Syd som låg. Konstnärscentrum Syd vill lyfta vikten av att utveckla den offentliga konsten, som både är en viktig arbetsmarknad för konstnärer och ger ökade estetiska värden till de offentliga rummen.

Vid flera tillfällen i Regional kulturplan för Skåne 2025–2028 återkommer begrepp som "delaktighet" och "samhörighet" i anslutning till regionens arbete med offentlig konst. Regionen skriver t.ex. att "den offentliga konsten fyller en viktig roll i människors vardag, den kan bidra till samhörighet" (s. 19) – vilket är en populistisk formulering som Konstnärscentrum Syd starkt motsätter sig. Den offentliga konsten bidrar lika ofta till diskussion och debatt som till "samhörighet", vilket är en minst lika betydelsefull aspekt. Konstnärscentrum Syd ställer sig frågande till att begreppet "samhörighet" kontinuerligt lyfts som både den offentliga konsten och kulturens roll. Det vore önskvärt att hitta formuleringar som medger att konst- och kulturutövarna själva tillåts formulera vad deras arbeten ska handla om samt vilka målgrupper de ska adressera.

Det är positivt att regionen vill arbeta föredömligt som en offentlig aktör inom gestaltad livsmiljö. Att politiken för gestaltad livsmiljö också innefattar konst och kulturarv glöms ofta bort. En återkommande kritik mot propositionen har varit konstens förhållandevis svaga ställning – något som också återspeglas i Region Skånes kulturplan 2025–2028. Konstnärscentrum Syd önskar ett förtydligande kring hur Region Skåne ska arbeta 2025–2028 för att främja en ökad sysselsättningsgrad för konstnärer inom gestaltad livsmiljö.

Avslutningsvis välkomnar Konstnärscentrum Syd särskilt att tillgång till finansiellt stöd för enskilda konstnärer och enpersonsföretag ska stärkas och förenklas (s. 25), samt att kulturplanen lyfter de fysiska produktionsplatserna som viktiga att bevara och förvalta (s. 9). Vi välkomnar även att kulturplanen lyfter ökade möjligheter till konstnärligt utvecklingsarbete (s. 9).

Konstnärscentrum Syds förslag på förbättringsområden

- Meningen ”Den offentliga konsten fyller en viktig roll i människors vardag, den kan bidra till samhörighet” (Regional kulturplan för Skåne 2025–2028, remissversion, s. 19) stryks och ersätts med: *Den offentliga konsten fyller en viktig roll i människors vardag.*
- Uppdrag inom offentlig konstnärlig gestaltning är både en viktig inkomstkälla för många konstnärer i Skåne, och allt fler konstnärer söker sig utanför det traditionella utställningsrummet. Konstnärscentrum Syd rekommenderar att Region Skåne verkar för att implementera enprocentsregeln i regionen, samt att regionen undersöker utökade möjligheter för yrkesverksamma på konstfältet att arbeta med Skånes offentliga rum.
- I avsnittet om gestaltad livsmiljö bör samtliga områden nämnas. Meningen ”Gestaltad livsmiljö fokuserar på hur arkitektur, form och design på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur det kan bidra till att lösa samhällets utmaningar” (Regional kulturplan för Skåne 2025–2028, remissversion, s. 22) ersätts med: *Gestaltad livsmiljö fokuserar på hur konst, arkitektur, form, design och kulturarv på olika sätt formar samhället och invånarens vardag och hur det kan bidra till att lösa samhällets utmaningar.*
- Bildkonstens arrangörer bär en viktig funktion på konstnärernas arbetsmarknad, eftersom att de skapar en stor del av de konstnärliga uppdragen. Med hänvisning till Bildkonst Sveriges rapport *Bildkonstens Arrangörer – Stark konstnärlig utveckling men svag infrastruktur* (Bildkonst Sverige, Tanja von Brücken, 2023), menar Konstnärscentrum Syd att bildkonstarrangörernas ekonomiska eftersatthet är en bidragande faktor till att bildkonsten idag omfattas av ohållbara arbetsmiljöer och arbetsvillkor. Konstnärscentrum Syd uppmanar Region Skåne att i kulturplanen visa på en tydligare förståelse för situationen som råder, och i större grad ta ansvar för att förbättra bildkonstfältets ekonomiska villkor.